

ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพ
และการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
ตามแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย*

A STRATEGY OF THE ADMINISTRATION OF SCHOOL CURRICULUM
FOR CAREER PROMOTION AND EMPLOYMENT IN OPPORTUNITY
EXPANSION SCHOOLS ALONG THE CHIANG RAI BORDER

ปิย สุตีสุสติ

Pyha Sudisusadee

ไพโรภ รัตนชวงค์

Pairop Rattanachuwong

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

Somkiat Tunkaew

พูนชัย ยาวีราช

Phoonchai Yawirac

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

Chiang Rai Rajabhat University, Thailand

E-mail: pyha71159@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย และมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีการตรวจเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิตามหลักเกณฑ์การวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่มคือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน มีการสนทนากลุ่ม และประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 29 คน

ผลการวิจัยพบว่า

ยุทธศาสตร์เน้นโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่สนใจ ที่ใช้ได้จริง เห็นความสำคัญของการสร้างอาชีพสุจริตประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ความถนัดและความสนใจของตนเอง โดยโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินการระดับชั้นเรียนเหมือนกันจัดกิจกรรม

* Received 21 April 2019; Revised 22 October 2019; Accepted 23 October 2019

ตามสภาพของโรงเรียนและชุมชน เหมาะสมกับงบประมาณ โดยครูผู้สอนจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน จากการศึกษาค้นพบ 4 ยุทธศาสตร์ คือ การสร้างเครือข่าย การพัฒนาผู้สอน การบริหารโดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม และ การจัดการศึกษาที่ปฏิบัติจริงตามบริบทท้องถิ่น

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา, การส่งเสริมอาชีพ, โรงเรียนขยายโอกาส, แนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย

Abstract

The purpose of this research was to determine a strategy of the administration of school curriculum for career promotion and enhance employment in opportunity expansion schools along the Chiang Rai border. Use a qualitative research inductive data analysis and have structured interview tools which have tools examine by the qualified persons according to the research criteria, key informants form 3 groups of school administrators, teachers and students, there are group discussions and the experts seminar to consider the strategies drafts with all total of 29 people.

The results of the research found that:

The strategy emphasizes the developed curriculum structure for teaching and learning management on the necessary and practical basic skills for each career that is the self-assessing for interested of good faith career on their own interest and knowledge background from the best practice schools sampling, action and activities according to the school and community conditions based on its suitable school budget and the teachers are the important role of teaching and learning those are the causes of 4 strategies discovered are Networking, Coaching approach development, Area based management and Learning by doing on local area based.

Keywords: Strategies, Academic Curriculum Administration , Career Promotion, Opportunity Expansion Schools, Along Chiang Rai Border

บทนำ

การพัฒนาที่ยั่งยืนให้สามารถก้าวทันยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักถึงการพัฒนาในองค์การตั้งแต่ระดับจุลภาคจนถึงมหภาค โดยการ

ดำเนินการให้บรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องมี เครื่องมือสำหรับการดำเนินการบริหาร สำหรับกลไกและเครื่องมือที่จะทำให้องค์การสามารถแข่งขันได้ทั้งปัจจุบันและอนาคต คือ ยุทธศาสตร์ (Strategy) สำหรับสถานศึกษาซึ่ง เป็นองค์กรที่มีความสำคัญ มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครองและชุมชนว่า ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีสมรรถนะสำคัญตลอดจนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษา อีกทั้งเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถออกแบบหลักสูตรส่งเสริมการมีงานทำในสาขาอาชีพต่าง ๆ ตามสมควรกับความสามารถในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสถานศึกษาแต่ละแห่งที่มีสภาพแตกต่างกันทั้งบริบท ความต้องการของชุมชน และเศรษฐกิจในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จังหวัดเชียงรายเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีความหลากหลายของสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ก่อให้เกิดความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงพื้นที่เป็นแนวตะเข็บชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นพื้นที่ที่เสี่ยงต่อยาเสพติด การจัดการศึกษาให้เยาวชนได้รู้ถึงบริบทความต้องการของตลาดแรงงานและเข้าใจถึงโทษภัยของยาเสพติด จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาทางสังคมและเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศได้

การส่งเสริมการศึกษาด้านอาชีพและการมีงานทำในช่วงที่กำลังศึกษาอยู่ เป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้มีอาชีพและมีการมีงานทำที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจของชุมชน ความต้องการแรงงานของตลาด ความต้องการประกอบอาชีพของนักเรียน จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นยิ่งในการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ส่งเสริมด้านอาชีพและการมีงานทำ ที่สามารถบริหารหลักสูตรให้ส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำได้ ในงานวิจัยฉบับนี้จึงเน้นไปยังโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในเขตจังหวัดเชียงรายและพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา เรื่องยุทธศาสตร์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงรายซึ่งสามารถนำไปต่อยอดขยายผลในการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) และใช้แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกข้อมูล เครื่องบันทึกเสียง เพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จาก Key Informants และการวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือได้ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มสนทนาและประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group) และสรุปการวิเคราะห์การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ โดยใช้วิธี SWOT และ TOWS Metrix เพื่อนำแผนยุทธศาสตร์มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมวิชาชีพ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยการถอดบทเรียนและนำมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 5 คน ครูผู้สอน 5 คน และนักเรียน 5 คน เพื่อทราบถึงสภาพภายในและสภาพภายนอก หลังจากนั้นนำมาสรุปร่างยุทธศาสตร์ที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ ครั้งที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน อาจารย์ผู้สอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิจัย 1 คน ผู้บริหารระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4 คน และขั้นตอนที่ 3 ประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) เพื่อพิจารณาร่างยุทธศาสตร์ ครั้งที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน อาจารย์ผู้สอน 1 คน ผู้บริหารระดับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านยุทธศาสตร์ 1 คน

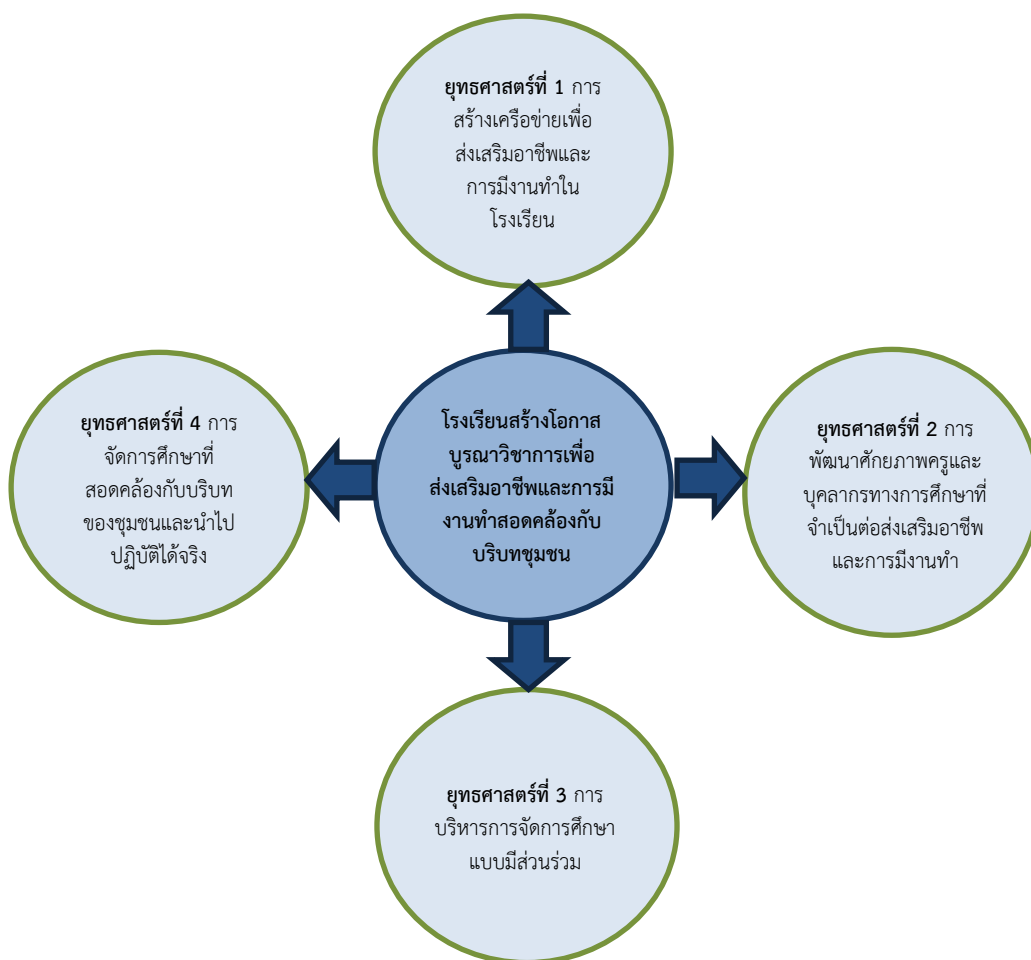
กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นที่ยอมรับจากสถาบันการศึกษา และเป็นกลุ่มตัวแทนจากผู้บริหารการศึกษา ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่เคยเปิดสอนหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ จนได้รับยกย่องเป็นแบบอย่างให้เป็นโรงเรียนตัวอย่างที่มีแนวปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) ซึ่งได้แก่ 1) โรงเรียนบ้านเมืองกิด “เมืองกิดโมเดล” 2) โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี “รีสอร์ทแห่งการเรียนรู้” 3) โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน์ “โรงเรียนสร้างงานอาชีพ” 4) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงแสนเก่าภูวิทยาประสาท) “ศูนย์บ่มเพาะนักธุรกิจในอนาคต” 5) โรงเรียนบ้านเทิดไทย “โรงเรียนพื้นที่สีแดง”

ผลการวิจัย

การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย โดยการตรวจสอบและประเมินยุทธศาสตร์ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญและการ

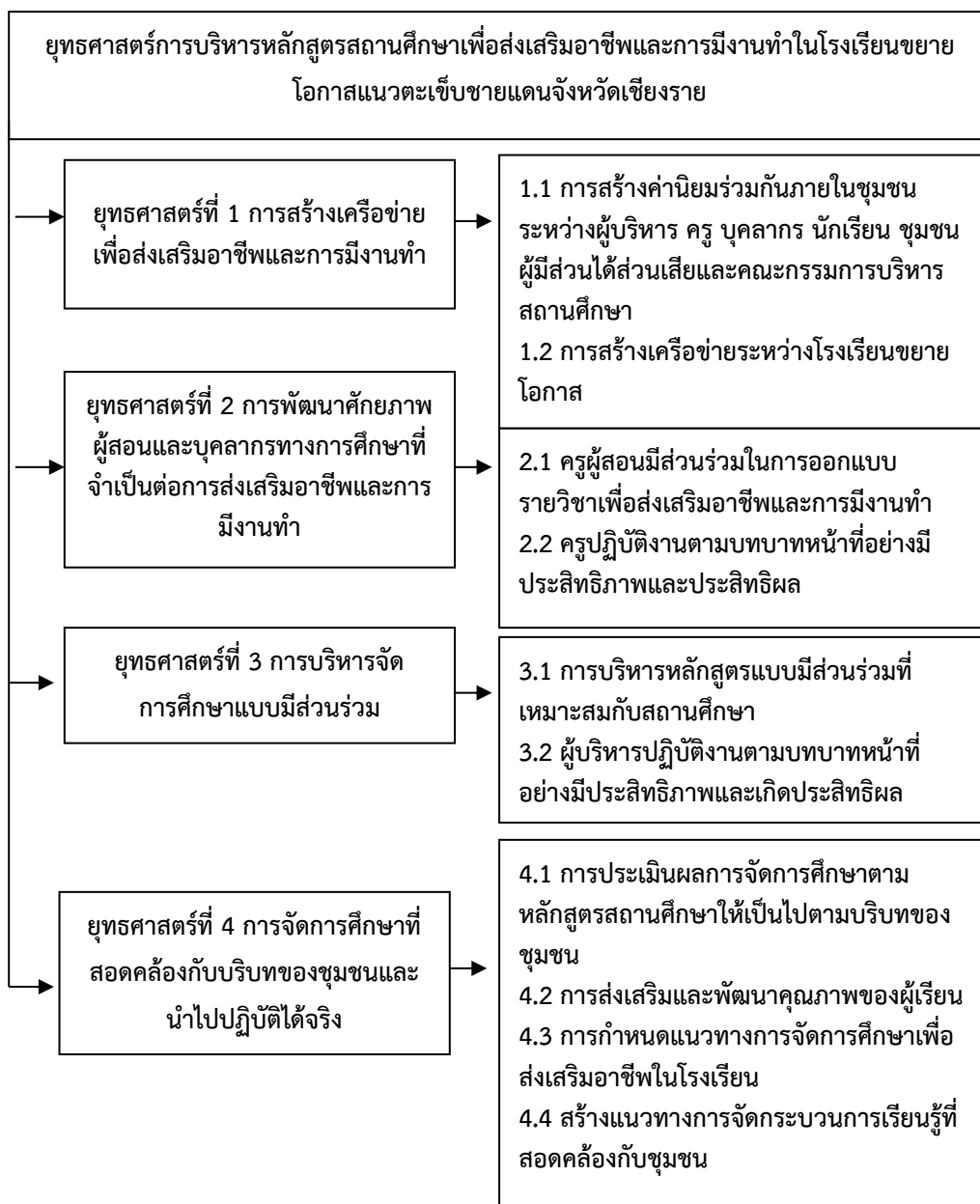
ประชุมสัมมนาผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) สามารถกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ 4 ประเด็น ยุทธศาสตร์ 10 กลยุทธ์ และ 35 ตัวชี้วัด เพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย จะมีการกำหนดทิศทาง 4 ประเด็น คือ 1) วัตถุประสงค์ 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ 4) เป้าประสงค์ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อมเพื่อพิจารณาหาสภาพปัจจุบัน หรือ จุดยืน (Positioning) ของโรงเรียน

ภาพที่ 1 แสดงยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย

ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมวิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ เป็นโรงเรียนสร้างโอกาส บูรณาการวิชาการเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ สอดคล้องกับท้องถิ่น” ดังแผนภูมิ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย มีประเด็นอภิปรายผล ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียน

การสร้างเครือข่ายทางสังคม (Social Network) การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนมัธยม กรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย สอดคล้องกับ Starkey, Paul. ที่ได้ให้ทัศนะไว้ว่าการสร้างเครือข่ายจะช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ทักษะ ความรู้ประสบการณ์ เครื่องมือ และสื่อผ่านการประชุม การทดลองปฏิบัติการ และการประชาสัมพันธ์ เป็นการเสริมความสมบูรณ์ให้กับสมาชิกเครือข่าย (Starkey, Paul, 1997)

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ

ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนมีการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างการทำงานเป็นกลุ่มได้ ปลุกฝังคุณธรรม ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ครูทำหน้าที่ชี้แนะแนวทางในการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคนดีคนเก่ง ด้วยกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เลือกแนวทางการจัดกิจกรรมให้ตรงกับความสามารถของผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุขและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ, 2545) เป้าหมายในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาฯ เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้นำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพและปฏิบัติได้จริง ครูควรมีทักษะที่จำเป็นและความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่สอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งงานวิจัยของ รัตติมา โสภาคะยังและคณะ พบว่าปัญหาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือ ครูยังขาดความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการ ความถนัดและความแตกต่างระหว่างบุคคล (รัตติมา โสภาคะยัง และคณะ, 2556)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การจัดการศึกษาเพื่อให้ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานและสำเร็จ การศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สถานศึกษาจะต้องได้รับความร่วมมือ

จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stake-holders) ในการจัดการศึกษาที่ดีจะต้องให้ครอบครัว ชุมชน ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Contton Kathleen ที่กล่าวว่าการบริหารและการจัดการศึกษาแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ได้มองข้ามความตระหนักในเรื่องค่านิยมในการพัฒนาคน การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารสถานศึกษาและที่สำคัญได้สกัดกั้นการเรียนรู้ของครู ผู้ปกครอง และชุมชนจากประสบการณ์ที่ได้จากการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และบุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดไว้ (Contton, Kathleen, 2001) สอดคล้องกับนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ ที่กล่าวว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อการพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด (นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ, 2560)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและนำไปปฏิบัติได้จริง

สถานศึกษาโดยผู้บริหารและบุคลากรจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันการศึกษา หน่วยงานอื่น ๆ และภาคเอกชนทั้งในและนอกชุมชน และต้องให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะภายในชุมชน นักเรียนจะต้องเข้าใจและสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การสร้าง ความมั่นใจถึงประโยชน์ในการที่มาเรียนที่โรงเรียนส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้สูงขึ้น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปกครองว่านักเรียนที่มาเรียนที่โรงเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติได้จริง ประกอบอาชีพและเลี้ยงตัวเองได้ และเพิ่มความอยากมาเรียนของนักเรียนเพราะการมาเรียนสร้างผลประโยชน์ให้แก่ นักเรียน ครอบครัว และชุมชนของนักเรียนเป็นอย่างดี มีการจัดการเรียนที่ดีและมีคุณภาพ สอดคล้องกับชูชาติ พ่วงสมจิตร การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนช่วยให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยลดความขัดแย้ง สร้างความร่วมมืออันดีต่อกัน ในทุกฝ่ายตามบทบาทของตนอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้น (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560)

สรุป

งานวิจัยนี้พบว่าการสร้างเครือข่ายมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตร เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีข้อจำกัดในการบริหารงาน งบประมาณ บุคลากร รวมถึงเป็นโรงเรียน

อยู่แนวตะเข็บชายแดน การบริหารงานเฉพาะสถานศึกษาแต่เพียงอย่างเดียวไม่สามารถที่จะบริหารได้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการบริหารหลักสูตรเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีวิชาชีพที่สามารถนำไปเป็นทางเลือกในอนาคตหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น การสร้างเครือข่ายทั้งในระหว่างโรงเรียนแนวตะเข็บชายแดน หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ชุมชน ผู้ปกครองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และจะนำไปสู่การพัฒนาการพัฒนาบุคลากรร่วมกันเพื่อสร้างศักยภาพแก่ผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงตรงตามความต้องการและเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. การสร้างเครือข่ายของโรงเรียนส่วนใหญ่จะเป็นการสร้างเครือข่ายในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการและใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อให้ผลการดำเนินงานเป็นไปให้ดียิ่งขึ้น เห็นควรที่จะมีการวิจัยในเรื่องการสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนอย่างเป็นทางการ เพื่อสร้างทางออกในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สถานศึกษา และการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นรูปธรรม

2. ควรมีการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่นำไปปฏิบัติได้จริง เนื่องจากคนในชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีฐานะยากจน การศึกษาในระดับสูงและเน้นเชิงวิชาการจึงไม่มีความจำเป็นสำหรับคนในเขตพื้นที่นี้ แต่การเสนอและผลักดันให้นักเรียนเข้ามาเรียนและสามารถพิสูจน์ให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติได้จริง ประกอบอาชีพได้จริง และสามารถสร้างอนาคตให้แก่ตนเองได้ เพื่อนำมาใช้หาเลี้ยงครอบครัว จึงจะมีผลต่อการดึงดูดให้นักเรียนเข้ามาศึกษาและสนับสนุนการจัดการศึกษาได้ในวงกว้าง

3. การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งโดยภาพรวม พบว่า ชุมชนยังเข้ามามีส่วนร่วมในสถานศึกษาในระดับต่ำและร่วมพหุเป็นพหุ ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โรงเรียนยังเป็นแกนนำและเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและยกระดับการศึกษาและสร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian E-Journal*, 10(2), 1342-1354.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 4(1), 176-187.
- รัตติมา โสภาคะยัง และคณะ. (2556). การพัฒนาศักยภาพครูด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียน บ้านห้วยกอก 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 10(49), 27-33.
- สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ. (2545). *การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- Contton, Kathleen. (2001). *School-Based Management, Northwest Regional Education Laboratory*. New York: Richard D. Irwin.
- Starkey, Paul. (1997). *Networking for development*. London: International Forum for Pural Transport and Development.